

Motion till riksdagen

1989/90:Sk407

av Hugo Andersson m.fl. (c)

Beskattningen av skärgårdsfastigheter

Den svenska skärgården är unik och måste ses som en nationell tillgång av flera skäl. Det rörliga friluftslivet ökar och ställer större krav på områden och anläggningar för rekreation. Anledningen till denna ökning är att människorna har koncentrerats till tätorter. Trycket på våra skärgårdsområden har då ökat.

Att hålla dessa områden öppna och levande förutsätter en bofast åretruntbefolkning. Skärgårdsbefolkningen har ofta varit de som först slagit larm om miljöförändringar. De är också ett vakande öga ut över våra hav och farvattnen.

Det är vår förhoppning att det i den regionalpolitiska propositionen ska komma förslag till positiva åtgärder för att bevara och utveckla levande skärgårdar och kustsamhällen runt om vårt land. I avvaktan härpå återkommer vi med förslag till vissa andra beslut som behövs för att åstadkomma just levande skärgårdar.

Vi vill att människor även framgent skall kunna bo kvar och verka i hela vårt land och därför får vi acceptera att livsstilar och förutsättningar varierar. Problemlösningar och samhällsinsatser måste vara flexibla och grundas på sunt förnuft.

Omvandling av permanentboende till fritidsfastigheter i attraktiva skärgårdsområden

En förutsättning för en levande skärgård är att permanentboendet kan bevaras och utvecklas. I dag råder uppenbara problem med detta.

Det är en stor efterfrågan på fastigheter i attraktiva skärgårdsområden. Detta gör att priserna pressas upp och de som vill köpa dem för att leva på de areella näringarna kan inte hänga med i budgivningen. Resultatet blir att många permanentbostäder omvandlas till fritidshus. Det innebär att stora delar av ett skärgårdssamhälle blir tomt och ödsligt under en stor del av året. Det bidrar till att ytterligare isolera kvarvarande permanentboende skärgårdsbor och ökar kostnaderna för berörd kommun att upprätthålla servicen.

Ytterligare faktorer som belastar skärgårdskommunerna är att den kommunala garantibeskattningen för fastigheter i annan kommun än hemortskommunen är borttagen.

En skärgårdskommun, som oftast också är en fattig glesbygdskommun, får genom denna förändring ett förhållandevis stort antal fastigheter som inte ger några skatteintäkter som betalning för den service som kommunen har skyldighet att hålla. Den inkomsten tillfaller i stället den fritidsboende fastighetsägarens hemkommun.

Ett sätt att ge kommunerna mer intäkter är att ta ut en kommunal fastighetsskatt på i kommunen belägna fastigheter som ej bebos permanent och ägs av ej i kommunen mantalsskrivna personer. Detta borde övervägas.

Taxering av permanentboende fastigheter i skärgården

Stor efterfrågan på skärgårdsfastigheter framtingar höga fastighetspriser som också ligger som grund för taxeringen av fastigheterna i skärgårdsområden.

För den permanentboende skärgårdsbon, som äger sin fastighet och inte har för avsikt att flytta eller avyttra sin fastighet, innebär det en högre boendekostnad än jämförbara fastigheter i andra glesbygdsområden än skärgården.

Hög taxering med åtföljande reavinstbeskattning är motiverad vid försäljning. Däremot är ett högt taxeringsvärde som ovan anförts till men för den permanentboende. För att främja permanentboendet i skärgården och stimulera till en levande skärgård året runt bör taxeringsvärdena för permanentbebodda skärgårdsfastigheter reduceras med en särskilt fastställd lägesfaktor. En sådan ordning bör införas i samband med den pågående fastighetstaxeringen och den kommande taxeringen av jordbruksfastigheter. Regeringen bör återkomma till riksdagen med ett förslag i linje med vad som anförts i motionen.

Ersättning till yrkesfiskare

Beslutet år 1982 om det fria handredskapsfisket på östkusten har skapat betydande problem för många yrkesfiskare. Problemen är i vissa fall en följd av en ökad konkurrens om fisket, men handlar i ännu högre grad om skador på redskap och störningar i fiskets utövande.

Vissa ersättningsmöjligheter infördes i samband med den nya lagstiftningen. Det gällde påvisbara inkomstbortfall t.ex. för sålda fiskekort och fiskearrenden. Andra typer av ekonomiska förluster ersätts däremot inte.

Den situationen har därmed uppstått att fastighetsägare, som inte själv utnyttjat sina fiskevatten, kunnat få ersättning. Yrkesfiskare, som använt sina fiskevatten för sitt livsuppehälle, har däremot inte fått någon ersättning.

Ersättningsregler som helt åsidosätter de aktiva yrkesfiskarna är naturligtvis helt orimliga. Yrkesfiskarna har, enligt mångstämmiga rapporter, fått vidkännas betydande skador. När det gäller stationära fiskbestånd, t.ex. gädda, har den ökade konkurrensen om fisket i vissa fall gett en påtaglig negativ effekt. Att fritidsfolk i större utsträckning rör sig i och omkring fiskevattnen innebär dessutom ibland hinder i yrkesfiskarens arbete. Till det kommer ökningen av tjuvvittjning av redskap och skadegörelse, som följt i det fria fiskets spår.

Eftersom de nuvarande ersättningsreglerna inte tillgodoser dessa behov,

krävs särskilda insatser. Ett lämpligt sätt kan vara att skapa en särskild fond för ersättningar av det slag det här är fråga om. Denna fond skulle således endast gälla personer som har fisket som en viktig del av sitt uppehälle.

Mot. 1989/90
Sk407

Skärgårdstrafik

Tidigare fanns ett anslag till skärgårdstrafik. Det är tyvärr borttaget. I Finland, som är ett föregångsland när det gäller skärgårdspolitik, ger staten stöd till en utbyggd, regelbunden kollektivtrafik. Persontransporter i skärgården upprätthålls i Sverige genom kompletteringstrafik med båt och hydrokopter och i vissa fall med större båtar i regelbunden trafik.

Tillräckligt utbyggd är detta en dyr verksamhet i synnerhet som det nästan över hela Sverige är de små, fattiga kommunerna som har de stora skärgårdarna. Det är dock hos dessa kommuner kunskapen finns om hur man på bästa sätt organiserar sin skärgårdstrafik. Därför föreslår vi att ett nytt anslag införs: Stöd till skärgårdstrafik. Konstruktionen kan följa de regler som tidigare fanns:

Statligt stöd till *skärgårdstrafik* med fartyg utgår till den länshuvudman eller kommun som ansvarar för trafiken. Statsbidraget utgör högst 35 % av bidragsgrundande kostnad. För skärgårdstrafik gäller detta för högst fyra dagliga dubbelturer på vissa linjer respektive högst en förbindelse fram och åter i veckan inom visst kompletteringstrafikområde.

Posten

Postverkets lantbrevbärare är en fin tillgång. Det borde finnas ytterligare möjligheter att nyttja dem för skärgårdsbefolkningen. Exempel finns där man har funnit samverkansformer mellan postdistribution/service, gods- och varutransporter, social tillsyn av äldre osv.

För att nå fram till denna samverkansform har vägen ofta varit svår att finna. Från samhällets sida behövs klarare besked och regler och krav på samordning så att dessa frågor går att lösa. Det krävs nytänkande för att skapa bättre regelsystem.

Hemställen

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen hos regeringen begär att rätten för kommunerna att få ta ut kommunal fastighetsskatt av icke permanentboende, ej i kommunen mantalsskrivna fastighetsägare utreds,

2. att riksdagen hos regeringen begär åtgärder så att taxeringsvärdena för permanentbebodda skärgårdsfastigheter vid taxeringen reduceras med en särskild lägesfaktor,

[att riksdagen hos regeringen begär förslag till en särskild fond för att ersätta personer som bedriver yrkesmässigt fiske för skador och förluster som uppkommit i samband med införandet av fritt handredskapsfiske på ostkusten och i vissa sjöar,¹]

[att riksdagen hos regeringen begär förslag till ett nytt anslag benämnt Statligt stöd till skärgårdstrafik,²]

[att riksdagen uttalar att alla samverkansformer bör prövas för att ge skärgårdens bofasta befolkning bättre postservice.²]

Mot. 1989/90
Sk407

Stockholm den 23 januari 1990

Hugo Andersson (c)

Sven Olof Petersson (c)

Per-Ola Eriksson (c)

Elving Andersson (c)

Pär Granstedt (c)

Agne Hansson (c)

Larz Johansson (c)

¹ 1989/90:Jo419

² 1989/90:T925